

IZHAJA VSAKI DAN.

ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avč., (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.

Oglasi se računajo na milimetro v širokosti ene
kolone. GENE: Trgovske in obrtne oglase po 8 stot. mili-
meter, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina za naslednje izdaje „Edinosti“ stane: celoletno K 20, pol leta 10 K.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefunkovana
pisma se ne sprejemajo in rokopiš se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konkorski lista „Edinost“. — Nastanila tiskarna konkorski
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštano-hranilnični račun št. 841-652.
Telefon štov. 1187

Deželnozborske volitve na Goriškem

Ožja volitev za slov. splošno kurijo.

Zmaga agrarno-napredne liste gotova.

GORICA 9. Dosedaj je znan izid ožje
volitve v slovenskem delu Goriškega med
kandidati agrarno-napredne liste: Alojzij
Štrekelj, dr. Franko in Križnič,
in onimi klerikalne liste: Fon, dr. Breclj
in dr. Pavletič, v sledečih občinah*):

Tolminski politični okraj:		
Agrarno-napredna lista	Klerikal. lista	
Bovec	144 (89)	127 (102)
Srpenica	28 (23)	33 (21)
Zsaga	124 (83)	4 (3)
Log	15 (8)	58 (27)
Ponikve	64 (45)	190 (138)
Cezsoča	46 (35)	30 (20)
Volče	99 (69)	219 (129)
Ljubušnje	42 (22)	284 (224)
Drežnica	29 (23)	193 (155)
Sv. Lucija	212 (148)	378 (300)
Cerkno	352 (112)	664 (493)
Tolmin	361 (245)	526 (296)
Šentviška gora	200 (185)	155 (106)
Kobarid	173 (155)	52 (32)
Sedlo	88 (28)	66 (60)
Soča	27 (9)	25 (27)
Šebrelje	16 (6)	163 (103)
Trenta	— (—)	49 (46)

Politični okraj goriške okolice:		
Agrarno-napredna lista	Klerikal. lista	
Sovodnje	72 (39)	152 (104)
Ozeljan	209 (190)	10 (6)
Deskle	92 (60)	83 (73)
Standrež	90 (51)	167 (105)
Ajdovščina	114 (105)	36 (29)
Kanal	170 (110)	213 (149)
Dornberg	2 (60)	355 (327)
Ročinj	118 (106)	42 (4)
Škrilje	88 (80)	118 (73)
Solkana	341 (165)	237 (163)
Trnovo	111 (76)	167 (138)
Šempeter	132 (106)	165 (139)
Križ	159 (78)	183 (94)
Avče	45 (42)	73 (70)
Bilje	128 (123)	131 (104)
Dobrdob (Grad.)	37 (18)	47 (28)
Del-Otlica	20 (13)	96 (68)
Podgora	361 (217)	246 (150)
Renče	217 (209)	127 (51)
Rihemberg	296 (238)	270 (244)
Kamnje	14 (11)	102 (95)
Števerjan	149 (93)	281 (250)
Grgar	120 (99)	125 (100)
Prvačina	144 (135)	102 (96)
Medana (Grad.)	5 (—)	178 (147)
Črniče	169 (161)	201 (168)
Devin (Grad.)	56 (32)	118 (71)
Ajba	95 (49)	132 (102)
Biljana (Grad.)	112 (59)	140 (147)
Gojače	56 (46)	36 (31)
Miren	162 (80)	195 (190)
Osek	83 (71)	105 (73)
Trebuša gor.	108 (53)	6 (4)
Vogrsko	57 (57)	138 (108)
Vrtojba	304 (183)	141 (94)
Vrtovin	60 (50)	84 (81)
Vel. Zablje	65 (58)	47 (39)
Anhovo	97 (74)	208 (151)
Čepovan	99 (76)	83 (72)
Kojsko	623 (472)	249 (190)
Bato	65 (45)	116 (82)
Gabrije	96 (88)	42 (32)

*)Navedeno je povsod povprečno število
glasov med vsemi tremi kandidati liste; v
oklepaju je navedeno povprečno število glas-
ov v prvi volitvi dne 2. t. m.

Agrarno-napredna lista	Klerikal. lista	
Lokovec	115 (43)	125 (50)
Opatjeselo	116 (113)	179 (137)
Šmarje	153 (136)	63 (45)

Politični okraj Sežana.		
Agrarno-napredna lista	Klerikal. lista	
Gorjansko	75 (45)	72 (40)
Komen	303 (220)	136 (114)
Lokev	181 (124)	26 (11)
Nabrežina	239 (42)	28 (11)
Povir	100 (60)	82 (55)
Sežana	232 (104)	18 (10)
Štorje	133 (48)	23 (1)
Tomaj	123 (57)	102 (68)
Skopo	103 (68)	— (2)
Temnica	110 (45)	130 (67)
Zgonik	146 (62)	7 (2)
Avber	100 (64)	6 (1)
Mavinje	153 (98)	8 (2)
Slivno	70 (49)	— (—)
Šempolaj	93 (31)	2 (2)
Naklo	452 (333)	36 (18)
Štjak	83 (46)	101 (86)
Rodik	80 (66)	15 (7)
Repno	126 (78)	34 (6)
Vojšičica	40 (4)	54 (50)
Brje	31 (9)	47 (31)
Brestovica	89 (69)	59 (32)
Dutovlje	172 (90)	15 (6)
Gabrovica	54 (56)	45 (38)
Kopriva	45 (41)	32 (13)
Sela	45 (30)	36 (15)
Škrbina	72 (78)	48 (40)
Štanjel	71 (44)	115 (70)

GORICA 9. Skupni rezultat je potem
takem dosedaj ta-le:

Agrarno-napredna lista:	
dr. Franko	11448
Križnič	11477
A. Štrekelj	11462

Klerikalna lista:	
dr. Breclj	10594
Fon	11609
dr. Pavletič	10600

Večina agrarno-napredne liste nad kle-
rikalno listo znaša torej dosedaj povprečno
861 glasov.

Manjka še izid v 13 občinah, v katerih
je imela agrarno-napredna lista v prvi volitvi
skupaj čez 50 glasov večine. Večina agrarno-
napredne liste nad klerikalno bo znašala
torej konečno okolo 900-1000 glasov.

DORNBERG 9. Volilna komisija je uni-
čila 67 glasov napredno-agrarnih kandidatov,
ker je pri imenu Alojzija Štrekelja manjkal
pristavek „državni poslanec“. Tako se razlaga,
da je imela agrarno-napredna lista le 2
glasa.

Enketa o saniranju deželnih financ.

DUNAJ 9. Na današnji predpoludanski
seji sta najprej govorili nižje-avstrijska veščaka
člena deželnega odbora dr. Patay in Bielo-
hlavek. Prvi se je odločno izjavil proti ome-
jitvi avtonomije ter izjavil, da soglasja v bit-
stvu s kronovinami, ki naglašajo avtonomijo.
Govornik je zahteval dotacijo, ki se jih pa ne
sme vzeti iz onih direktnih davkov, ki so že
sedaj obremenje in z deželnimi dokladi. Ome-
nil je tudi, da bi direktno pobiranje davkov
od strani dežele povzročilo neprimernih stroš-
kov. Izjavil se je, naj se davek na pivo
ohrani v vseh deželah.

Deželni odbornik Bielo hlavek se je pri-
družil izvajanjem dr. Pataya. — Vladni svet-

PODLISTEK.

27

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

Ko so bili zvelikli truplo nekoliko ko-
rakov od kordona, so izpustili noge, ki so
trdo pale na zemljo, stopili vsaksebi in
stali nekaj časa molče okoli mrtveca. Na-
zarka je stopil k njemu in mu popravil
glavo, ki se je bila obrnila navzdol, tako
da je bilo videti krvavo okroglo rano nad
sencem in obraz. „Glejte, kakšno zname-
nje mu je narediti, ravno v možgane! Ta
se ne izgubi, tega spozna njegova go-
spoda!“ Nič ne ničesar odvrnil, in tih
angel je poletel nad kazaki.

Solnce je bilo že vzšlo in je s svojimi
razdrobljenimi žarki obsijalo rosnato zele-
nje. Terek je šumel nedaleč v probujenem
gozdu; od vseh strani so se klicali fazani,
pozdravljaje jutro. Kazaki so stali molče
in negibno okoli ubitega in ga gledali.
Rjavo telo v samih potemnelih, mokrih,
modrih hlačah, zategnjenih s pasom nad
upalim trebuhom, je bilo krepko in lepo.
Mišičasti roki sta ležali naravnost dol ob
rebrih. Modrikasta, svežeobrita, okrogla
glava z zapečeno rano na strani je bila
omahnila nazaj. Gladko, zagorelo čelo se
je odražalo ostro od obratih delov. Stekleno-
odprte oči z udrtimi zenicami so gledale
kvišku, kakor mimo vsega... Na tenkih,
na krajeh raztegnjenih ustnicah, ki so se
kazale izpod rdečih obstriženih brk, se je
zdelo, da je bil ostal dobrodušen, tenek
usmev. Na malih rokah, poraslih z rdeč-
kastimi laščki, so bili prsti opognjeni in
nohti rdeče pobarvani.

Lukaška se še vedno ni bil oblekel.
Bil je moker, njegov vrat je bil rdeč in
oči so se mu svetile bolj nego po navadi;
od njegovega belega, zdravega telesa je
puhtel rahel par v svežem jutranjem
zraku.

„Tudi on je bil človek!“ je rekel, v
vidnem občudovanju mrtveca.
„Da, ko bi bil pal njemu v roke, bi
te ne bil izpustil,“ se je odzval eden
kazakov.
Tihi angel je odletel. Kazaki so se
zgenili in nadaljevali svoje pogovore. Dva
sta šla sekat veje za šotor mrliču. Drugi
so se vrnili h kordonu. Luka in Nazarka
sta se hitela odpravljati v vas.
Pol ure pozneje sta hitela Lukaška in
Nazarka skoz gosti les, ki je ločil Terek
od vasi, skoro v diru domov in se nepre-
stano razgovarjala.
„Glej, da ji ne poveš, da sem te po-
slal jaz; ampak pojdi tje in poglej, če je
mož doma,“ je dejal Luka z ostrim
glasom.
„A jaz pojdem k Jamki. Bova malo
dobre volje, kaj?“ je vprašal pokorni Nazar.
„Kdaj pa bova, če ne danes,“ je od-
vrnil Luka.
Ko sta prišla v vas, sta se napila,
legla in spala do večera.
(Dalje.)

nik dr. Brockhausen z Dunaja se je izjavil
proti nakazanju celotnih davkov in proti
splošnim dotacijam. Edino pravično bi bilo,
da prevzame država ljudsko šolstvo.

Tem izvajanjem sta se protivila veščaka
dr. Patay in Bielo hlavek ter sta označila ka-
kor nalogo države, da preskrbi deželam po-
trebnih sredstev. Nato je bila razprava pre-
kinjena.

Cesar Viljem ne obišče Albanije.

DUNAJ 9. „National-Zeitung“ piše, da
ne napravi cesar Viljem nikakega izleta v
notranjost Albanije, izlasti ne Janino, v kakor
so to poročali nekateri listi. S tem izgube po-
litične kombinacije vsako podlago. Cesar Vi-
ljem pojde na Krf le, da se tam ozdravi.

Shod avstrijskih mest.

DUNAJ 9. Danes predpoludne se je se-
stal stalni odsek shoda avstrijskih mest. V
odboru je tudi tržaški župan Sandrinelli.

DUNAJ 9. Na današnji seji stalnega od-
seka avstrijskega shoda mest je bilo na pre-
dlog graškega župana dr. Grafa sklenjeno, brzo-
javno pozdraviti dr. Luegerja v Lovrani ter
izraziti obžalovanje, da ne more voditi razprav,
in željo, naj bi kmalu ozdravil. — Na to je
bila dovršena debata o saniranju občinskih
financ. Glasovanje o predlogih bo jutri.

Kralj Edvard in o. in kr. eskadra.

DUNAJ 9. Iz Pariza poročajo, da se v
tamošnjih političnih krogih zagotavlja, da se
kralj Edvard namerava za časa svojega križa-
renja po Sredozemskem morju sestati z avstro-
ogrsko eskadro. Angleški kralj ostane tri
težne v Biaritzu, a potem se poda na križa-
renje v Sredozemsko morje, kjer se sestane
z eskadro in poseti admiralsko ladijo.

Shod uradnikov.

DUNAJ 9. Včeraj se je vršil velik shod
državnih uradnikov, ki je sklenil, da se osnu-
jejo zdruge za gradnjo cenih uradniških sta-
novanj. Navzoči so bili uradni odposlanci fi-
nančnega ministerstva, ministerstva za javna
dela in železnice ter več državnih poslancev in
zastopnikov korporacij. Shod je vsprejel re-
solucijo, v kateri je sklenil osnovati omejenje
zdruge ter prosil vlado, da stavi za to v pro-
račun kredit štirih milijonov kron.

Veliki knez Sergij na Dunaju.

DUNAJ 9. V soboto pride semkaj veliki
knez Sergij Mihajlovič, da poseti cesarja. Ta
poset je bil določen na minolo jesen, a je bil
rači cesarjeva bolezen odložen. Velikega kneza,
ki se nastani v cesarskem dvorcu, sprejme na
kolodvoru nadvojvoda Fran Ferdinand. Dne
15. t. m. odpotuje veliki knez v Rim.

Socijalnodemokratska zmaga na Dunaju.

DUNAJ 9. Včeraj so bile tu volitve v
gremij trgovskih sotrudnikov. Zmagali so na
vseh črti kandidati socijalnodemokratske stranke.
Kandidati združenih krščanskih socialcev in
nemških nacionalcev so ostali v veliki manj-
šini. Med volitvijo je prišlo do krvavih prete-
pov med krščanskimi socialci in nemškimi
nacionalci na eni in med socialisti na drugi
strani.

Cesar na razstavi lovskih trofej.

DUNAJ 9. Cesar je obiskal danes raz-
stavo lovskih trofej dunajskega lovskega
kluba.

Skladatelj umrl.

DUNAJ 9. Glazbenik Josip Stritzko je
danes naglo umrl.

Črnogora in Avstro-Ogrska.

CETINJE 9. Uradni list „Glas Crno-
gorca“ izjavlja z ozirom na izražanja, ki jih
je ministru za vnanje stvari baron Aehren-
thal podal v delegacijah, da ne daja berlins-
ka pogodba Avstroogrski nikake pravice za

gradnjo železnice preko črnogorskega ozemlja,
ampak da je ta pravica od sporazuma med
Črnogoro in avstroogrsko monarhijo. Razu-
te določbe berlinske pogodbe ne obstoja ni-
kaki dogovor med kneževino in monarhijo i n
ne bi mogel tudi obstojati.

Knez Windischgrätz v Opatiji.

OPATIJA 9. Dospel je včeraj v Volosko
knez Oton Windischgrätz s svojo soprogo
Elizabeto in sinom ter se nastanil v dvorcu
Irena. Tukaj ostane tri mesece.

Štrajk pekov.

OSJEK 9. (Ogr. biro.) Včeraj so vsi pe-
kovski pomočniki, ki zahtevajo povišanje plače,
pričeli štrajkati. V mestu je pričelo primaj-
kovati kruh.

Tvrdba ustavila plačila.

OSJEK 9. Iz Bosanskega Broda poro-
čajo: Veletrgovina Kostić je ustavila plačila.
Dolgovi znašajo 200.000 K.

Novi člani ogrske magnatske zbornice.

BUDIMPEŠTA 9. Uradni list je priobčil
imenovanje tajnega svetnika dr. Aleksandra
Rakodczaya, opata Edmunda Vajda in mini-
sterjalnega svetnika in profesorja na tehniki
Evgena Gaala, dosmrtnimi člani magnatske
zbornice.

Ogrska koalicija obsojena.

BUDIMPEŠTA 9. Socijalnodemokratska
stranka je imela včeraj ljudski shod v prilog
splošni in tajni volilni pravici. Vsprejeta je
bila resolucija, ki obsoja politiko koalicije. Po
shodu je odšel del množice pred klub neod-
visne stranke, da tamkaj demonstrira. Policija
je pa demonstrante razgnala.

Virtemberški kralj v Haagu.

HAAG 9. Semkaj je dospel virtemberški
kralj Viljem. Na kolodvoru sta kralja vspre-
jela kraljica-mati Ema in kneginja Teck.
Kmalu po svojem prihodu je kralj obiskal
kraljico Viljelinimo.

Kitajsko-japonski spor.

ŠANGAJ 9. (Nemška Kab. družba.) Ge-
neralni guverner iz Kantona se je branil iz-
pusti na svobodo parnik „Katsumaru“, ter je
odposlal v Peking poveljnika križarja, ki je
zaplениl „Katsumaru“ in tozadevne priče.

Šah se pritožuje nad parlamentom.

LONDON 9. Nekemu tukajšnjemu listu
javljajo iz Teherana, da je šah izdal reskript,
v katerem se pritožuje nad mlačnim vedenjem
parlamenta nasproti zadnjemu atentatu z bom-
bami ter izjavlja, da hoče v kratkem sam iz-
dati potrebne odredbe.

Angleška gorenja zbornica. — Pismo cesarja Viljema.

LONDON 9. V očigled izjave, ki jo ima
podati Tweedmouth je došlo v zbornico
veliko število členov. Tudi javne tribune in
lože diplomatov so napolnjene. — Tween-
mouth je ob splošni tišini govoril, in
vidno ganjen: Slišal sem, da hočejo nekateri
členi zbornice staviti vprašanja o nenavadnih
napadih, ki so jih v zadnjih dneh prinašali
časopisi. Dejstvo je, da sem dne 18. febru-
varja prejel od cesarja Viljema pismo. To
pismo mi je prišlo po pošti. Pismo je bilo
privatno in osebno zelo prijazno, ton je po-
polnoma nepriljen. Kazal sem pismo Grey-u,
ki je menil, da je je smatrati kakor privatno
pismo in ne kakor uraden spis. Po tem takem
sem dne 20. februarija poslal cesarju odgo-
vor, ki je bil pisan v enakem smislu, kakor
njegovo pismo, naslovljeno na-me, namreč v
prijaznem, nepriljenem tonu. Vse kar morem
povedati dalje, prosim, naj to zbornica smatra
kakor gotovo, da sem bil trdno prepričan, da
je bila prva pot, kateri sem sledil, dobra in
na to preračunjena, da storim to, kar vi vsi
želite, namreč, da storim vse, kar je v naših
močeh, namreč, da utrdimo dober spora-
zum med nemškim cesarstvom in Anglijo.

Požar na ladiji.

BILBAO 9. Na francoskem parniku
„Plex“, naloženem s salpetrom, je izbruhnil
ogonj. Vsako gašenje je nemožno, ker se vsak
hip dogajajo eksplozije. Da se prepreči kakš-
katastrofa, zato hočejo ladijo potopiti.

Avstroogrška eskadra v Barceloni.

BARCELONA 9. Avstroogrška eskadra
je priplula semkaj in se je po izmenjanem
pozdravu usidrala. Danes so posetili podad-
mirala Zieglerja: avstroogrski poslanik grof
Welsersheimb, zastopniki tukajšnjih oblastni-
in poveljniki španskega križarja „Princ Astur-
ski“, ki se nahaja sedaj tukaj. Kontreadmiral
Ziegler je potem vrnil posete. Kralj Alfonz
obišče eskadro opoldne. Tega dne bo na čast
kralju na admiralski ladiji banket.

Maroko.

PETROGRAD 9. (Petr. brz. ag.) Fran-
coski poslanik je priobčil ministru za unanje
stvari, da odpošlje Francija nove čete v Ma-
roko, Minister je odvrnil, da je ruska vlada
blagohotno naklonjena francoskim nameram.

Vspreh srednješolske ankete v naučnem ministerstvu.

Nova oblika zrelostnega izpita in name-
ravana preosnova učnih načrtov.

V srednješolski anketi, ki se je vršila nedavno temu v naučnem ministerstvu, je bilo vprašanje zrelostnega izpita predmetom živahnih debat. Po podrobnem posvetovanju se je večina vdeležnikov sporazumela v tem smislu, da ima zrelostni izpit na gimnazijah in realkah sicer ostati, toda v zjednostavljeni obliki, ki se bo bistveno razlikovala od sedanjih oblik.

Kakor je poizvedel c. kr. brzojavni korespondenčni biro, je naučni minister dr. Marchet v smislu svoje objube, dane na anketi, že izdal nov izpraševalni red za imenovane šole. Ta novi red stoji v veljavo že za tekoče šolsko leto.

Najbolj bistvene spremembe, ki pomenjajo ob enem znatno olajšavo, so sledeče:

Na pismenem izpitu na gimnazijah odpade prevajanje iz učnega jezika v latinščino in na realkah prevajanje iz francoščine v učni jezik, a na obeh šolah tudi matematična naloga. Za prevajanje iz latinščine v učni jezik poviša se izpitni čas od 2 na 3 ure; tudi bo dovoljeno porabljati pri tem šolski slovar, ravno tako na realkah pri izpiti iz modernih jezikov.

Za nalogo v učnem jeziku predložijo se kandidatom tri razne theme v poljubno izbero.

Ustni izpit bo obsegal za vsakega javnega dijaka in privatiste štiri predmete, in sicer na gimnazijah latinščino ali grščino, učni jezik, zemljepis in zgodovino (toda omejeno na domoznanstvo, t. j. zgodovino in zemljepis avstro-ogrške monarhije, ustavo, upravo in statistiko s posebnim uvaževanjem avstrijske državne polovice), dalje matematiko. Natančen izpit iz fizike, od katerega so bili dosedaj oproščeni le boljši dijaki, odpade; mesto tega se do nadaljne odredbe določa, da se imajo v prvem semestru osmega razreda vršiti v eno uro na teden pregledna ponavljanja v šoli. — Na realkah bo obsegal ustni izpit en jezikovni predmet, zemljepis in zgodovino (toda omejeno na domoznanstvo, kakor v gimnazijah), matematiko in fiziko. V jezikovnih strokah ne smejo biti slovstvena zgodovina in takozvane realije predmetom posebnega izpita. Iz katerega jezikovnega predmeta naj bo kdo izprašan, je odvisno razum od vspehov pismenega izpita, tudi od izbire kandidata. V matematiki se bodo dajale le razrešilne naloge. Pri tem imajo biti izključene naloge, ki zahtevajo tako spretnost v algebralnem preobrazovanju in v geometričnih konstrukcijah, kakor si jo je možno zadobiti le po nenavadni vaji, ali ki zahtevajo znanje mnogih le spomin obremenjujočih, izlasti pa praktično brezpomembnih podrobnosti in formul.

Glede izpita iz fizike na realkah se ne bo več zahtevalo teoretičnih in eksperimentalnih dokazovanj in se uvedejo ob enem redna ponavljanja te izpitne snovi.

Neugodni vspehi pismenega izpita nikakor ne povzročujejo, da bi se kandidata ne pripustilo k ustnemu izpitu; toda kandidati, ki na pismenem izpitu v kakem predmetu ni dosegel dovolj uspeha, mora napravljati ustni izpit iz tega predmeta. Ko je dovršen ustni izpit, ima komisija po pridobljenem splošnem vtisu in vpoštevaje vspehe pismenega izpita, kakor tudi uvažuje semestralni vspeh kandidata v zadnjem letu določati o njegovih zrelosti za vstop na višjo šolo. Sklepa se ali enoglasno ali z večino glasov. Enako se postopa tudi glede določevanja reda „zrel z odliko“. Ker na izpitu ne gre za vspeh v posrednih predmetih, ampak za razsojevanje o splošnem vspehu kandidata, odpade ponovitev v posrednih predmetih, ki je bila v navadi dotlej. Reprobacija se vrši ali na pol leta, ali pa na vse leto. V prvem slučaju ostanejo v veljavi ugodne note na prejšnjem pismenem izpitu. Zrelostno spričevalo ne bo nosilo v prihodnjem redov iz posrednih predmetov, marveč le izjavo o zrelosti in njenem redu.

Glede načina, kako naj se vrši izpit, se je tudi izdalo mnogo določil, tako n. pr. da mora izpit zadobiti po možnosti obliko priprostega kolokvija, da se ima dajati kandidatu k premišljevanju o danih vprašanih nekaj časa pred ustnim izpitom na razpolago.

Po teh raznih olajšavah se ne zmanjša znatno le duševni napor ob izpitnem činu, marveč so odstranjeni tudi vsi oni momenti, ki so povzročevali psihično depresijo in razburjanje kandidata, ker je ravno vse ono znanje, ki se daje le na pamet reproducirati, v znatni meri omejeno pri vseh predmetih.

Pritožeb, da posebno pripravljeno k zrelostnemu izpitu stavlja nenavadne, higijenično škodljive zahteve na moči kandidata, bržkone ne bo več v bodočnosti. Na drugi strani nudi izpit tudi v sedanjih oblikah kandidatu zadostne prilike, da dokaže svojo duševno zrelost za študije na višjih šolah in da pride ista sedaj celó več do veljave nego poprej.

Novi izpitni red ne pripušča nikakih dispenc pri ustnem izpitu. Do te določbe je dovedlo uvaževanje, da se je po dosedanjih oblikah dispenc iz zgodovine in fizike, ki so jih uživali le boljši dijaki, ne-jednako postopalo z dijaki in da se je s tem ravno onim dijakom nalagalo večje učilno breme, ki bi bili ravno radi svoje manje na-

darjenosti potrebovali več ozira. Kar se pa tiče fakultativnih dispenc, ki jih je podeljeval doslej predsednik komisije, se je pač iste naznanjalo eksaminantu tik pred izpitom, torej v času, ko je bila že prekoračena dolga naporna pot pripravljavanja in je bila potemtakem osvoboditev od izpita za kandidata skoraj brez pomena. Temu naproti zdi se bolj pravilno, da se vse kandidate podvrže izpitu v enaki meri, za to pa da se uvede, kakor že navedeno, bitstveno skrcenje izpitne snovi.

Ako pa nadalje ne bo manjkalo takih, ki se bodo neprijetno čutili temu, da odpadejo pismene naloge iz učnega jezika v latinščino in matematične naloge v obeh zavodih, treba proti temu naglašati, da latinsko pisanje kakor tako ne igra več v učnem načrtu gimnazij one vloge, kakor nekdanj, in da so bili tudi izkušeni filologi brez obotavljanja za to, da se opusti to nalogo pri zrelostnem izpitu. Kar se pa tiče osvoboditve od pismenih nalog iz matematike, daja nova oblika izpita iz tega predmeta, ki se mu mora podvreči vsaki kandidat, najboljšo zagotovilo, da bodo kandidate zapušča'i srednje šole z istim znanjem v matematiki, kakor doslej. Sicer so se pri pismenem izpitu iz tega predmeta pojavljali nedostatki radi katerih se je zdela primerna opustitev tega izpita.

Splošna načela, ki so dovedla do bitstvene spremembe dosedaj veljavnega reda za zrelostne izpite, postanejo popolnoma umljiva še le po reviziji učnih načrtov, ki se že pripravljajo, in po nameravnih preureditvi večine izpraševanja in klasifikacije. Pri tem obvelja važno načelo, da se je ob določevanju in razvrščanju učne snovi glede posrednih razredov jemalo potreben ozir na duševni in telesni razvoj učenca v dotični starostni dobi. Tako ne bo na pr. več kazalo, da se težak učni predmet, kakor latinščina, poučuje v nižjih razredih več nego uro na dan in se s tem manjša voljo dijaka do dela.

Kar se tiče načina izpraševanja, se ne bo več, zlasti pri zrelostnem izpitu, gledalo na to, kako noto je dobil kandidat iz enega ali drugega predmeta; nima se več zasledovati znanje ali neznanje kandidatorov iz kar največ disciplin, marveč imajo biti le nekatera polja znanosti, ki so posebne važnosti za dokaz duševne zrelosti, predmetom zrelostnega izpita in se ob izpraševanju istih nima preiskovati silo spomina eksaminanta, marveč se mora potom obširnega obdelovanja izpitne snovi poizvedovati, imali kandidat ono duševno zrelost, ki jo potrebuje za vspešen študij na višji šoli.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 9. Zbornica je nadaljevala debato o predlogu posl. Nagy-ja glede spremembe poslovnika. Lukaciu (Romun) je govoril štiri ure. V svojem govoru je Lukaciu pobil stališče narodnosti nasproti poslovniku. Izjavil je, da mora kakor člen narodnostne stranke in tudi kakor patriot zavzeti nasproti predlogu posl. Nagy-ja najodločnejše stališče. Konečno je rekel, da ni možno vsprejeti poslovni red le v zvezo z volilno reformo. Na to je bila seja prekinjena. Prihoda seja jutri.

Železnice na Balkanu.

Železnica Donava — Jadransko morje.

Srbski ministerski predsednik je baje izjavil nekemu romunskemu časnikarju, da je sultan že dovolil v gradnjo železnice Donava-Jadransko morje. Stroški, ki bodo znašali 80 milijonov dinarjev, se pokrijejo z angleškim, ruskim, francoskim in italijanskim kapitalom.

Beligrad 9. Na merodajnem mestu izjavljajo, da stori srbska vlada v bližnjih dneh pri porti oflojtelne korake glede vprašanja železnice Donava - Jadransko morje. Železnica pojde po srbskem ozemlju od Donave v Merđaro ob srbsko-turški meji in potem po turškem ozemlju preko Prištine in Prizrena v S. Giovanni di Medua in v postransko progo do črnogorske luke.

Hrvatska.

Vprašanje škofovskih imenovanj.

Na konferencah, ki jih je imel baron Rauch te dni v Budimpešti, se je razpravljalo tudi vprašanje o imenovanju novih škofov na Hrvatskem. Pozvan je bil tudi naučni minister grof Apponyi, da izreče svoje mnenje. Gre se za spopolnenje v zagrebški, senjski in djakovski škofiji. Kandidatje barona Raucha so: posvečeni škof dr. Krapac za Zagreb (kakor škof cum jure successiois), opat Martinec z Reke za Senj in kanonik Ivančan za Djakovo. Nu, Rim se je preko dunajske nunciature izjavil proti tem kandidaturam. Madjarska vlada tudi ni za nobenega teh kandidatov, izlasti bi oni imeli radi v Djakovo svojega človeka. Kandidata Rima sta baje dr. Baron za Djakovo in dr. Lang za Zagreb, za Senj pa še nima kandidata.

Madjarski časnikarji v Zagrebu.

Iz Budimpešte javljajo: Na četrtitvi hrvatskega sabora pripravljajo se v Zagreb nekoliko madjarskih časnikarjev. Tukaj je splošno mnenje, da sabor ne bo razpuščen, marveč le odgodjen.

Koliko volilcev je glasovalo?

Na zadnjih saborskih volitvah je glasovalo okolo 35.000 volilcev. Od teh odpade na: a) hrvatsko-srbsko koalicijo 17.400, star-

devičance 9330; kmetsko stranko 1310; d) socialiste 890; e) srbske radikale 3380; f) Rauchovce 1320; g) izven strank (skupno z Nemci) 2130. Od koalicijskih glasov so dobili naprednjaki 1600, pravaši 8830, samostalci 3530, izven strank 3480.

Rusija.

Proti Židom v Finski.

Iz Petrograda javljajo: Čim je novi generalni guverner Beckmann došel v Helsingfors, so zapričele priprave za postopanje proti Židom. Policija je pozvala Žide, da se izkažejo, kje da imajo dovoljeno bivališča? Ker skoraj noben Žid nima posebnega dovoljenja, da živi v Finski, je jasno, kam merijo te priprave.

Ruski veliki knez na Dunaju.

Z Dunaja javljajo, da pride dne 14. marca tjakaj ruski veliki knez Sergij Mihajlovič, obiskat cesarja Fran Josipa.

Memoari Witteja.

Iz Petrograda poročajo, da je grof Witte spisal svoje memoare o dobi, ko je bil finančni minister. Knjiga izide prihodnje leto.

Drobne politične vesti.

Cesar v Budimpešti. Konec meseca marca se poda cesar v Budimpešto in se povrne na Dunaj še le začetkom aprila.

Pol milijona železničarjev brez dela. Iz New-Yorka brzojavljajo: Od 1. januarja naprej je bilo pri različnih družbah odpuščenih pol milijona železniških uslužbencev. S 1. aprilom ostane bržkone brez dela okolu tretjina vseh železniških uslužbencev Združenih držav. Družbe menijo, da je bolje, da štedijo pri obratu s tem, da znižajo število osebja, nego da bi znižale plače.

Abbe Loisy izobčen. „Osservatore Romano“ je v soboto priobčil dekret inkvizicije, s katerim je znani modernist abbe Loisy iz škofije Langres na Francoskem, izobčen iz cerkve.

Vatikan in bolgarski knez. V Vatikanu so zelo ozlovoljeni, ker se je dal bolgarski knez poročiti tudi v luteranski cerkvi. Vatikan je formalno protestiral proti temu.

Nizozemska in Nemčija. Iz Amsterdama javljajo, da so stranke leve uležile pri ministerskem predsedniku interpelacijo proti pomorskim načrtom Nemčije, ki stavljajo v nevarnost integriteto Nizozemske.

Dnevne vesti.

Obrotno sodišče v Trstu. C. kr. namestništvo je izdalo dne 1. marca t. l. nastopni razglas:

Ukazom pravosodnega ministerstva dogovorno z ministerstvi za notranje stvari, trgovino in finance z dne 4. februarja 1908, dr. zak. št. 30, bila je zaukazana ustanovitev obrtnega sodišča v Trstu s 1. junijem 1908, katerega krajevna pristojnost obsega okoliš c. kr. okrajnega sodišča v Trstu.

Volitev prisodnikov in nadomestnikov obrtnega sodišča, kakor tudi obrtnih prisodnikov vzklignega sodišča vršila se bo v prvi polovici meseca maja t. l. in natančnejši čas naznani se pozneje z razglasom kakor je v kraju navada.

Število prisodnikov obrtnega sodišča določa se s 64, število nadomestnikom s 36 in število prisodnikov za vzkligno sodišče v obrtnih spornih stvareh s 12.

Skupine obrtnih obratov za opravo volitev in skupno število prisodnikov in nadomestnikov obrtnega sodišča in prisodnikov vzklignega sodišča, ki jih je voliti od vsake skupine iz volilnega razreda podjetnikov in delavcev s polovico za vsakega, določajo se tako-le:

Skupina I.
Vsi veliki obrati izvzemši trgovinske obrate:
24 prisodnikov } obrtnega sodišča,
12 nadomestnikov }
4 prisodniki vzklignega sodišča.
Skupina II.
Vsi mali obrati izvzemši trgovinske:
28 prisodnikov } obrtnega sodišča,
16 nadomestnikov }
4 prisodniki vzklignega sodišča.
Skupina III.
Vsi trgovinski obrati:
12 prisodnikov } obrtnega sodišča,
8 nadomestnikov }
4 prisodniki vzklignega sodišča.

Velikimi obrati smatraji je ona podjetja, glede katerih je bila predpisana obča pridobnina od več nego 300 K. Javnemu dajanju računov obvezana podjetja šteti je velikimi obrati.

Imetniki (namestniki, poslovodje, zakupniki, voditelji obratov) onih obratov, na katere se razteza pristojnost obrtnega sodišča, se zato pozivljajo, da v treh tednih po objavi tega razglašja v deželnem časniku pismeno naznanijo mestnemu magistratu v Trstu za napravo volilnih imenikov obeh volilnih razredov potrebne podatke. Javne trgovske družbe, komanditske družbe, delnične družbe, pridobitne in gospodarstvene zadruge, združbe, zavodi in društva morajo istočasno obrati izmed oseb poklicanih za njih zastopanje in za izvrševanje volilne pravice jedno ali največ dve osebe, ki oadasta za-nje glasovnice.

Vsi podjetniki, obrtniki (nadomestniki, poslovodje, zakupniki, vodje obratov) so

dolžni napraviti in doposlati tukajšnjemu mestnemu magistratu tekmo prej omenjega roka popolen imenik na dan objave tega razglašja v njihovem obratu uposlovanih moških in ženskih delavcev, ki so izpolnili dvajseto leto starosti, ki že delajo najmanj jedno leto v domačih deželah in ne pripadajo stanu učencev.

Ti imeniki morajo obsegati posebno tudi izven obratovlašča proti plačilu za obrat uposlene delavce.

Dr. Depangher dela reklamo izvoščekom? Zdravnik dr. Mihael Depangher je dal po vogalih mestnih ulic prilipiti lepak, v katerem opozarja „meščane obojih spolov, posebno pa one, ki trpe za protinom, na boleznih v grlu, hripavosti, prehlajenju ali bronkijalnem kataru, naj nikar ne hodijo peš skozi predor Montuco, ako nečesto pozneje bridko obžalovati tega“. Plakat pa ne pripoveduje zakaj da je predor škodljiv v rečenih boleznih.

Da dela dr. Depangher reklamo izvoščekom?

Sestanek ribičev na Proseku. Ribišstvo na naši obali je v zadnjih letih vedno bolj in bolj propadalo. Vzroka temu je iskati deloma v veliki revščini ravno tistega dela našega okoliščanskega prebivalstva, ki se bavi z ribištvom, deloma pa v nevsiljeni konkurenciji, ki jo na morju in na ribiškem trgu delajo našim ribičem Čozoti.

Vse dosedanje pritožbe so le malo izdale. Včasih je sicer podelila pomorska vlada poskodovanim ribičem kako podporo, no, ta jih ni mogla osvoboditi odvisnosti od tržaških prekupčevalcev, v katero so prišli skoraj vsi naši ribiči.

Da se temu revnemu stanju kolikor možno temeljito odpomore, bilo je treba misliti na samopomoč. Kakor se je drugim stanovom naše okolice, kolikor toliko prišlo na pomoč z denarnimi zadrugami in zavarnicami za gornjo živino, tako naj bi se skušalo pomagati ribičem z lastno zadruho.

Po predhodnih posvetovanjih nekaterih ribičev z našimi narodnimi zastopniki, sklical se je v nedeljo dne 8. t. m. sestanek ribičev v Starčevu gostilno na Prosek, katerega so se vdeležili vsi ribiči s Kontovelja in Dolnjevasi, dočim sta bila Sv. Križ in Barkovlje zastopani po odposlancih.

Sestanek je otvoril zastopnik VI. okoliščanskega okraja g. Alojzij Goriup. Razložil je v lepih besedah namen sestanka: izlasti je opozarjal na danes splošno priznano resnico, da je le v združevanju posamičnih skromnih sil iskati gospodarsko rešitev. Tudi ribiči bodo mogli ohraniti svojo pozicijo na lepih bregovih naše okolice, ako bodo mogli konkurirati s tujerodci.

Podelil je potem besedo državnemu poslancu g. dr. Rybaču, ki je v poljudnih besedah slikal težave, s katerimi se imajo boriti okoliščanski ribiči. Omenjal je gospodarsko odvisnost, v katero padajo ribiči radi pomanjkanja potrebnih kapitalov. Nadalje se je dotaknil roparskega ribarenja Čozotov po naši obali, proti kateremu se treba braniti s združenimi močmi. Revno stanje naših ribičev je krivo, da na našem morju gospodarijo tujci, da si od truda in dela naših ribičev polnijo žepe tuji bogataši, maj tem ko naši ribiči bolj in bolj propadajo. Nasvetoval je na to ustanovljenje ribiške zadruge, katere pravila je raztolmačil na poljuden način.

Zborovalci so zelo pazno in z velikim zanimanjem sledili izvajanju obeh govornikov.

Po dovršenem referatu dra. Rybača se je ribič Ivan Štoka s Kontovelja št. 161 zahvalil za nasvete in pozval navzoče, naj se vsi oklenejo nasvetovam zadruge, ki bo gotovo v korist ribičev, čemur so zborovalci živahno pritrjevali.

Ko je še g. Gruđen iz Nabrežine nasvetoval, naj se pritegne tudi nabrežinske ribiče, kar se je obljubilo, je bil izvoljen pripravljalen odbor, v katerega so bili izvoljeni Ivan Štoka št. 15, Jakob Štoka št. 119, Ivan Štoka št. 161, Ivan Prašel št. 124, Drag. Starec in mestni svetovalec gosp. Alojzij Goriup.

Po zaključnih besedah tega poslednjega, ki se je zahvalil g. državnemu poslancu za referat, poslovilo se je ljudstvo s živahnim ploskanjem od obeh nar. zastopnikov, ki sta se odpeljala v Sv. Križ, da tudi tamošnjim ribičem na kratko razložita pravila.

Ker je pa bila ura več pozna, sklenilo se v sporazumljenju s kriškimi ribiči, da se sklíče nov sestanek v sv. Križu za prihodnjo nedeljo.

Mi pozdravljamo to gibanje mej ribiči z najvčim veseljem in jim želimo najboljšega vspeha na poti sosamosvojenja.

Predavanje. Jutri zvečer bo predaval v prostorih „Narodne delavske organizacije“ g. veterinar Cek o predmetu: „Važnost mleka za vsakdanjo hrano“. Člani vstopnine prosti.

Glasbena šola. Čitalnica pri sv. Jakobu naznanja, da se bo vršila danes torek 10. t. m. prva vaja za one, ki že znajo nekoliko svirati. Vaja se bo vršila pod vodstvom družbenega kapelnika. Začetek ob 8. uri zvečer. Vsprejemalo se bo še danes nove učence za ta tečaj; potem pa se jih ne bo več vsprejemalo.

Popravek. V veseli družbi pri izvrstni kapljici pri cenj. obitelji g. Jos. Caharija po

domače Ceresola, nabrali za družbo sv. Cirila in Metodija 11 K 40 stot.

Darovali so: g. Josip Caharija 2 K, g. Ivan Caharija, župan K 1.40, g. Silvester Caharija 1 K, g. Avgust Tance, učit. 1 K, N. N. 1 K, g. Anton Radovič 1 K, g. Valentin Radovič 1 K, gospa Marija Caharija 1 K, gospa Marija Gostiša 1 K, gđ. Zofija Caharija 1 K.

Tržaška mala kronika.

Babja pest. 31-letni mehanikar Avrelij Schiavon, stanujoči v ulici del Bosco št. 34. se je bil sinoči sprl z neko žensko. A pomnil bo gotovo, kdaj se je drznil storiti kaj takega: nasprotnica njegova ga je tako silno vdarila s pestjo po levem očesu, da ga je ranila do krvi. Moral je na zdravniško postajo, da mu je zdravnik izpral rane in mu obvezal ranjeno oko. „Vražja baba! — je vskliknil odhajaje — pokvarila mi je eno oko mojega podstrešja!“

Nezgoda na delu. 27-letni težak Viljem Vrglež, stanujoči v Škednju št. 340, je delal v plavžih pod Škednjem. V plavžih imajo pa nekako notranjo železnico, in tu je imel Vrglež opravila večeraj popoldne. Po nesreči mu je pa prišla leva roka mej puhovnike dveh vozov ki sta mu roko tako stisnila, da je takoj brizgnila iz nje kri. Roka mu je bila seveda zmečkana, a koža z dlani je bila proč. Moral je v mestno bolnišnico.

Klofuta bivšega ljubimca. 41-letna Roza S., stanujoča v ulici della Madonnina, je imela svojega ljubčka. Ljubila sta se pol-drugo leto, a potem sta se pustila. Minole sobote zvečer pa ko je šla po ulici della Madonnina, je zaslišala klic: „Roza!“ Ozrla se je zapazila svojega bivšega ljubčka v družbi neke druge ženske. Videča, da jo kliče on, je šla ona dalje svojo pot. On jo je še par-krat poklical, a ker se mu ni hotela odzvati, je pristopil k njej in jo z roko vdaril vnic po levem ušesu s tako silo, da se jej je takoj vtila kri iz nosa. Z vdarcem ji je pa tudi ranil uho do krvi. Večeraj je pa šla Roza na zdravniško postajo, da jej je zdravnik potrdil, da je raujena, ker hoča ljubčka tožiti.

Mej zakonskima. 31-letni ogjar Anton B., stanujoči v ul. del Bosco, je oženjen, a ločen od svoje zakonske polovice. Predsinoč-njim ob 8. uri je pa to svojo polovico srečal v ulici del' Olmo in jej rekel: „Ti! Ču se ne vrneš nazaj k meni, te zakoljem z nožem!“ Njegova polovica ga je pa dala zato aretovati. Na policiji je dejal Anton B., da tega ni mislil resno. Bil je vzet na zapisnik in potem izpuščen.

Nezanesljiv natak. Gospa Marija vdora Koller, lastnica restavracije Berger, je prijavila večeraj v jutro na policiji, da je neki natak, ki je v nedeljo služboval v njeni restavraciji, zvečer istega dne ob 9. uri pobežnil se svoto 34 kron, ki jo je bil inkasiral tekem dneva. Gospa Koller je vedela o ubeglem natakarku povedati le, da mu je približno 40 let. Ni pa vedela njegovega imena. Da, vedela je še to: da vbegli natakark govori le slabo laški, a dobro nemški jezik.

Tatvina v Černikalu. Gospod Karol Šiškovič, trgovec, posestnik in poštar v Črnikalu, je nameraval priti v nedeljo zjutraj v Trst. V to svrhu si je še v soboto zvečer pripravil koleselj. V koleselju je pa pustil — ne vemo, če hote ali po pozabnosti — soboto 1300 kron. Drugo jutro je šel v svojo remisio in velet vpreči. Mej tem je pa pogledal po denarju, a tega ni bilo več v koleselju. Gospod Šiškovič je povsod preiskal, če ni morda dejal denar kam drugam. A denarja ni bilo nikjer. Sicer je bil pa gotov, da ga bil pustil v koleselju. Jasno je bilo torej, da mu je bil denar vkraden. Na to se je g. Šiškovič takoj podal v Trst in na policijskem komisarijatu pri sv. Jakobu prijavil tatvino. — Sum, da je denar vkradel, pada na nekega hlapca, imenom Peter Z.

Nedeljski razgrajči. Predsinočnjim je bilo aretovanih 8 njih, ker so na razne načine razgrajali po ulicah in s tem motili nočni mir. Bili so kaznovani se zaporom do 48 ur.

Pouličnjaki — zažigalci. Sinoči ob 10.45 prisopel je mož v glavno postajo ognjegasev in naznanil, da je izbruhnil velik požar v ulici Molin a vento, ker da švigajo veliki plamni izza te ulice. Takoj je bil tje poslan ognjegaški voz; za srečo pa stvar ni bila tako nevarna, kakor se je poprej zdelo.

Slo je le za objesten čin slavne mularije, ki je bila zažgala veliko slavnico v nekem dvorišču. Plameni so švigali pa tako visoko, da se je zdelo v daljavi, kakor da bi bil tam kak velik požar. Ker pa ni bilo na srečo nikakega vzneljivega predmeta, se ni požar dalje razširil. Ognjegasci so se po lahkem delu z mirno vestjo vraili domov.

Smetnica. Po ceni. Rabelj, ki je imel obešiti morilca, je zadnji dan sporočil, da je zbolel. Predsednik sodnega dvora je bil v velikih skrbeh, kdo naj sedaj izvrši ta žalostni posel. Kar so mu naznanili, da je v zaporu star cigan, ki tudi ume to opravilo. Predsednik je dal poklicati cigana in ga je vprašal: „Ali znate obešati ljudi?“ — Cigan: „To pa to, jako spretno obešam.“ — Predsednik: „Ali ste zadovoljni, če vam damo 5 goldinarjev za to?“ — Cigan (vesel): „O za 5 goldinarjev obesim tudi vse gospode sodnike in porotnike.“

Koledar in vreme. — Danes: 40 mučenk. — Jutri: Heraklij in Zozim muč. — Temperatura večeraj ob 2. uri popoldne + 10° Cels. Vreme večeraj: oblačno, megleno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura mila.

Porotno sodišča

Radi zločina rop.

Včeraj predpoludne je pričelo prvo letošnje zasedanje porotnega sodišča, in sicer z razpravo proti 27 letnemu Božu Gradčaninu, doma iz Knina v Dalmaciji. Razpravi je predsedoval sodni svetnik Clarici, a votanta sta bila sodni svetnik Parisini in sodni tajnik Lion. Obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Zencovich sam, a branil je toženca dr. Laneve.

Božo Gradčanin je bil obdolžen zločina rop, izvršenega dne 3. decembra m. l. v Kantridi v Istri skupaj z nekim Jurjem Vadičem, na osebi 16 letnega Slovaka Josipa Danyo, doma iz Ogrske.

Josip Danyo je bil prišel na Reko z namenom, da se izseli v Ameriko. A potovalna agencija na Reki ga je zavrnila, češ, da je bolan na oče. Sešel se je bil na to z Vadičem in z Gradčaninom ter jima povedal, da ga je potovalna agencija zavrnila. Ona dva sta mu svetovala, naj gre z njima na avstrijsko ozemlje, kjer mu pokažeta drugo agencijo, ki ga gotovo vsprejme in kjer plača še manje. Danyo je šel res z njima. Ko so dospeli v Kantrido, so šli v neko krčmo, kjer so popili liter vina. A ko je bilo treba plačati vino, je Danyo povedal, da ima pri sebi same bankovce in nič drobiža ter ju prosil, naj plačata vino onadva. Plačal je Gradčanin. Na to so odšli iz krčme. Prišli so kmalu do nekega gozdiča in tam so nekoliko posedeli. In tam sta Vadič in Gradčanin napadla Josipa Danyo in ga oropala. Eden njiju ga je držal za vrat in mu grozil s kamenom, drugi je pa držal v eni roki nož, a z drugo mu je segel v žep in mu vzal denar, 240 kron. Na to sta pobežnila.

Danyo se je pa vrnil nazaj v Kantrido v gori rečeno krčmo. Tam je našel Ivana Rizzardi in mu povedal, kaj se mu je pripetilo. Rizzardi je šel na orožniško postajo in je tam postajevođjo Josipa Drufovka obvestil o dogodku. Drufovka je šel z njim v krčmo, kjer mu je Danyo še enkrat povedal, kaj in kako da se mu je pripetilo. Na to je šel Drufovka z Josipom Danyo iskat lopova, a prišel je z Danyom na Reko, ne da bi ju bil našel. Na Reki se je Drufovka takoj zgledil na najbližji redarstveni stražnici in je tam redarstvenemu nadzorniku Mateju Muggia povedal o dogodku. Nadzornik Muggia je takoj razposlal patrulje, da so zastražile dve cesti, ki od tiste strani vodijo na Reko, a sem je šel z Danyom in z Drufovko po tretji cesti. Prišedši do neke tovarne v bližini tovarne torpedov, je Muggia pogledal v tamošnje barake. In glej: Danyo mu je pokazal človeka, sedečega v baraki, rekši da je to eden onih dveh, ki sta ga bila napadla in oropala. Muggia in Drufovka sta dotičnega takoj aretovala: bil je Gradčanin. Na njiju tozaderna vprašanja ni hotel sprva niti priznati, da je bil v Kantridi, slednjič se je pa vendar vdal, a tajil je, da bi se bil on udeležil roparskega napad, ki ga je izvršil sam Vadič.

Na včerajšnji razpravi je Gradčanin tudi ajil in zvrčal vso krivdo na Vadiča samega. Dejaj je, da je on zdirjal za Vadičem, ker ga je hotel vjeti in mu vzeti denar, da bi istega vrnil oropanemu, za kar da mu je bil cropani celo obljubil 20 kron.

Kakor priče so bili zaslišani: Ivan Rizzardi, neki Josip Lepič — ki je bil slišal vpitje napadenega Danya in videl bežati Vadiča in Gradčanina — orožniški postajevođja Josip Drufovka in redarstveni nadzornik z Reke Matej Muggia. Oropani Josip Danyo ni prišel na razpravo in se niti ne ve, kje da se nahaja.

Porotnikom je bilo stavljeno le eno vprašanje — glede zločina rop. In to vprašanje so porotniki soglasno potrdili, vsled česar je bil Gradčanin obsojen na 6 let težke ječe, primerno prostreze s posti.

Naše gledališče.

V nedeljo dne 15. t. m. nastopi na našem odru zopet odlična in priljubljena slovenska umetnica, gospa Danilova iz Ljubljane. Igrala bo Deboro v drami enakega imena.

Debora spada med najodličnejše ženske vloge svetovnega igralskega obora. Slavne sodobne heroinje imajo Deboro za svojo paradno vlogo. Med jugoslovanskimi umetnicami slovita kakor najboljši Debori markiza Strozzijsva in Danilova.

Tudi dramo samo je prištevati med prve igre narodnega t. j. ljudskega žanra. Slovci na globokih etičnih temeljih, silen verski duh jo preveva in mogočna svetopisemska retorika povzdiga v njej svoj glas. Vtiski, ki ga napravi igra na gledalca in posebno grandiozna figura Debore, je pretresljiv in neizbrisen. Z „Deboro“ se nudi našemu občinstvu večer izrednega, visokega duševnega užitka. Drama igra na Štajerskem pod vlado cesarja Jožefa II., in izregovorimo o njej v teku tedna še opetovano.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH

revmatizmu in protinu

je TEKOČINA GODINA prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Ja. obu in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea“ Farneto 4

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenic proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko pošt, in zavoja.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13 ter vogal ulice sv. Katarina.

Denarna posojila

v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila v vsakem znesku se dajeje po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARJA ulica della Caserma št. 14, I. nadst od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijalitet: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

Giacomo Pellegrina ::

Zavod za nikelovanje Trst, ul. Stadion 10 (dvorišče)

Pozlačenje in posrebrjenje cerkvenih predmetov, svečnikov, poprave umetniških predmetov in potrebsčin za dela iz žolte med.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicoló št. 9

(nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

HOTEL

Pri zlatem jelenu

v GORICI.

Ugodna lega sredi trgoveškega dela mesta. — Nad 40 na novo opremljenih sob. — Velik jedilni salon, stekleni salon, obširen vrt, veranda, klubove sobe, kegljišče. Izborna kuhinja. — Plzensko in Puntigamsko pivo. — Raznovrstna namizna vina in v butelkah.

Za preč. duhovščino separata soba na razpelo.

Za mnogobrojen obisk se tople priporoča udani

A. DEKLEVA.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Cermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

ZALOGA PIVA

STEINFELD

iz tovarne

Bratov Reininghaus

in iz meščanske tovarne

„Pilsner Urquell“

v Plznu

v sodčehih kakor tudi v buteljkah.

ZALOGA

Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode pri

ANTONIO DEJAK, junior

TRST, via degli Artisti št. 9 in 10

TELEFON št. 505

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU ulica Vincenzo Bellini št. 13 nasproti cerkve sv. Antona novega

vsakovrstne verižice po pravih tovarniških cenah.

Rodoljubi! Širite „Edinost“!

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzarotto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzarotto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

V pekarni in sladčičarni

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh; najfineše moko, čokolado, fina dezertna vina v buteljkah, raznovrstne biškote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte in krokante. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

Glavno moško vlogo v tej igri ima g. V. ble, ki pristača „Jožefa“ svojim najbolj...

Društvene vesti.

Slov. akad. društvo „Iirija“. — Na prvem rednem običnem zboru slov. akadem...

Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu bo imeli svoj sestanek v četrtek dne 12. marca t. l. ob 4. in pol uri v prostorih „Trgovsko-izobraževalnega društva“.

Akad.-teh. društvo „Triglav v Gradcu I. redni občni zbor se bo vršil dne 11. III. 1908 ob 8. uri zvečer v prostorih „Zum Stephansturm“.

1. Čitanje zapisa. 2. Poročilo odbora. 3. Glavna poročila: a) tajnikovo, blagajnikovo, c) knjižničarjevo d) gospodarjevo. 4. Poročila klubov in odsekov. 5. Poročila revizorjev. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti. Slovanski gostje dobrodošli!

Nar. delav. organizacija

Tovariši! Jutri zvečer ob 7. in pol bo predaval v društvenih prostorih g. veterinar Cek, o predmetu: „Važnost mleka za vsakdanje hrano“.

Darovi.

Za moško podruž. sv. Cirila in Metodija je darovala družina Sirk 5 K, mesto vena na krato pok. Dušanu Pegan-u. Denar hrani upravnistiho lista.

Za moško podružnico se je nabralo v družbi agrarcev v Dornbergu v gostilni pri „Edinosti“ K 6.30.

V veseli družbi v krčmi pri Martinu na Podričah so nabrali K. 2.40.

Ker se ni udeležil društvenih plesov je daroval g. J. P K 15.

Denar hrani uprava lista.

Književnost in umetnost

Dva koncerta Dimitrija Slavjanskoga. Kakor smo že na kratko poročali pride kmalu zopet k nam v Trst slavni ruski pevec Dimitrij Slavjanski-Agrenjev s svojim znamenitim ruskim zborom.

Prvi koncert v Narodnem domu bude dne 20. t. m.

Vesti iz Goriške.

Ožje volitve v kmetski kuriji na Goriškem se bodo vršile, kakor smo že javili jutri 11. t. m. V goriški okolici sta v ožji volitvi kandidat agrarcev in naprednjakov g. Fran Obljubek župan v Smartnem in kandidat klerikalne stranke gospod Fran Berbuč c. kr. prof. v p. v Gorici.

„Odočen fant“. Prejeli smo: Nedavno je prinesla „Ed nost“ pod tem naslovom vest, da sem se imel jaz poročiti z nekim dekletom iz Vipolž, da je bilo že vse pripravljeno, da je nevesta tudi že prišla v Trst, kjer sedaj bivam, a da sem potem brzojavno odpovedal poroko. Ta vest ne odgovarja resnici.

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1907. do 4. marca 1908. je prišlo v Opatijo 12.422 tujcev. Od 2. do 4. marca 1908. je na novo došlo 487 oseb. Dne 4. marca je bilo navzočih 3392 gostov.

Vesti iz Kranjske

Postojnsko jamo je v četrtek 5. t. m. obiskalo 75 Angležev. To je bil prvi letošnji večji obisk postojnske jame. Sezona se je pričela s 1. marcem.

Visoka starost. V Leskovcu je v soboto umrla vdova Marija Naglič. Da živi do 23. maja t. l. bi imela ta dan 100 let.

Umrli je v Dolenji vasi pri Ribnici nenadne smrti Fran Gregorič, tamonjši nadučitelj in predsednik učiteljskega društva Koroškega okraja.

Vesti iz Štajerske.

Protestantje v Gradcu. Leta 1821 je bilo v Gradcu le 300 do 400 protestantov, danes jih je 7323, ki imajo svojo šolo, v katero pohaja okoli 700 otrok.

Sedemdesetletnica dr. Ludovika Gumpłowicza. V nedeljo je praznoval v Gradcu sedemdesetletnico svojega rojstva, znani sociolog in profesor državnega prava na graškem vseučilišču dr. Ludovik Gumpłowicz. Gumpłowicz, je bil pravičen nasprotni Sloranom, za to so ga pa njegovi nemški kolegi črtili in mu niso hoteli priznavati njegovih zaslug na znanstvenem polju.

Razne vesti.

Enketa za pobijanje spolnih bolezni. Na Dunaju se je vršila te dni enketa za pobijanje spolnih bolezni ob velikem sodelovanju znanstvenih krogov in zastopnikov vlade.

Dunajska cerkev sv. Petra v nevarnosti. Ena najlepših cerkev dunajskih, cerkev sv. Petra je v nevarnosti. Ko so jo nedavno temu preiskovali, so našli, da je zgradba zunaj in znotraj močno poškodovana, ker je niso popravljali, odkar je bila zgrajena. Cerkev je zgrajena po načrtu cerkve sv. Petra v Rimu in ima več umetniških del prve vrste.

Gospodar. kons. in posojilno društvo v Boljuncu

VABILO

redni občni zbor

ki bo v nedeljo, dne 29. marca 1908 ob 3. uri pop. v dvorani hiše št. 66 v Boljuncu.

Vspored zborovanja:

- 1. Računski zaključek za leto 1908. 2. Razni predlogi in nasveti.

Načelnik: Anton Žerjal Tajnik: Kofol Josip

Prodajo se moške obleke na obroke, plašilo vsaki teden ali na mesec. Via Caserma 12, I. nad. 122

Trgovina z manufakturnim blagom ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11. Veliki dohod zefirja, perkala, satena, batista in perila. MODERCI, ČIPKE, RICAMI in DROBNARINE.

BONIVENTO & Comp. Artistično-kromolitografični zavod I. reda TRST, ulica Tiziano Vecellio št. 4. — Tel. 19-97. Sprejema vsakovrstna trgovinska dela, reklamne lepake, naslove, napisane listke itd. in jamči za perfektno in lepo izvršitev. Poseduje stroj povsem nov in najnovejšega zistema.

Velika izbira manufakturnega blaga za moške in ženske obleke in razne druge potrebščine. Proti plačilu na obroke brez povišanja cen. ulica Madonnina št. 11 M. B. KATZ, TRST

Tvrdba z lesom EMILIO SEGRÉ v Trstu je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori št. 8 (vogal ulice Annunziata) in Ulica Scorzeria št. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

VERA je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari. Dobi se plavalase, kostanjevo, črnkasto, črno barvo. Steklenica 3- K v odlikovani lekarni PRENDINI. Pošiljatev po poštnem povzetju.

Pohišstvo solidno in elegantno po zmernih cenah. Rafaele Italia TRST — Via Malcantón 7

MALI OGLASI.

Ugodna prilika! Prodajo se novi Singerjevi šivalni stroji, kupljeni na dražbi: 3-letna garancija gl. 32.—. Ulica S. Caterina 9, dvorišče, Skladišče 1 A. 357

Prodajo se na tedenske ali mesečne obroke obleke in površnike za moške. Ulica Caserma 12, I. nad. 359

Mlada elegantna udova 21 let se želi spoznati z mladim gospodom ali udovcem s cesarsko službo. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 359

Mlada gospodična 23 let stara. Premoženja 10 tisoč kron se želi spoznati z mladim gospodom z dobro cesarsko službo. Naslov pove In-seratni oddelek Edinosti. 358

Babica Josipina Štok sprejme v lastno hišo porodnice. Familijarično ravnanje. Preskrbi se vzdrževanje novorojenčkov. Kjadin 208, Sv. Alojz. 340

Išče se krojaškega pomočnika za majhno in veliko delo Via St. Marco 20, Trst. 343

Priden hlapec vajen pri konjih sprejme se takoj pri Franju Meden, trgovec sv. Križ. 345

Prodaja se v Ajdovščini hiša z gostilno enonadstropna z več sobami in potrebnimi prostori jako v dobrem stanu. Cena primer-na. Več pove „Ins. odd. Edinosti“. 331

Harmonij nov, stal je K 440 — tvrde Le-narčič, prodaja se takoj. Poizvedbe v gostilni Ličen, Rihenberg. 350

Sadite sadno drevje! Vinarsko in sadjarsko društvo v Rihemberku, prodaja takoj mnogo tisoč cep-ljuih jabolk, češenj in breskev po nizki ceni. 229

Podpisani sem v ulici Lan zavetto vechio št. 19 na voglu ulice San G. (gloj) otvoril

ZALOGO VINA za domačo rabo, pridelki iz svojih vinogradov v Bolu (otok Brač) in ga prodajam v sodih in steklenicah. Za sam kraj Van sagotivja, da je kakovost najboljša. Da samorec cenjenim odjemalcem jamčim za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodih sli naravnost iz svojih kleti v Bolu in da ga tako raspolim tudi na stanovanja. Za krčmarje in gostilničarje primerne cene. Vadi, da m ucastvite s Vaso naroče beletim se na) tanoje IVAN CVITANIÓ.

Širite EDINOST

Ugodna prilika. Proda se popolna spaln soba, nova, iz orehovega izrezanega lesa, artistično delo; rudeči mramori, kupljena na dražbi. Izvenredna cena gl. 210. Ulica S. Caterina 9, dvorišče, skladišče 1, A. 349

TVRDKA Adolf Kostoris skladišče oblek za moške in dečke TRST, ul. Caserma 12, I. nadatr. prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i t. d. Najdogovornejše cene.

f. Millovatz mehanična delalnica Trst — ulica del Trionfo 1 izvršuje vsakovrstna kovaška in mehaniška dela kakor tudi nikelovanja.

GUERINO MARCON :: ulica Civarnella št. 3. :: Priporoča svojo zalogo oglja in drv ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664

Prodajalnica jestvin Peter Peternel, Trst ulica Giulia 76.

Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, maslo, mlo, olje, sveže in suho sadje, kostanj, otrobi, sočivje itd. Poštne pošiljatev na deželo od 5 kg naprej. Otrebi, moka, oves na drobno in debelo po konkurenčnih cenah. Vsaki dan sveže blago.

Pomladanska sezona! V dobroznani prodajalnici Maccari & Pross TRST, ulica Malcantón št. 9 se dobi velika izbira črnega in barvanega blaga za moške obleke po tako nizkih cenah, da se ni bati konkurence (Na željo se pošljejo uzorci brezplačno).

Prilika!! Okoristite se!! V ulici Beccherie št. 3 najdeto v veliki izbiri okvirje vsake vrste in delalnico za povečanje fotografij po najnižjih cenah.

Arturo Petruzzi pok. Ant. kovač-mehanik za stroje in motorje Tovarna štedilnih peči (SPARHERD) TRST, ulica Pondares št. 10. TELEFON št. 971

Anton Černe, Trst ulica Benvenuto Cellini 2 Velika zaloga olja in kolonijalnega blaga Na željo pošilja tudi po deželi i. s. v vsaki množini pod povzetjem ali brez. CENE ZMERNE.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišče Marije vdove Salarini Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 2 (vogal Torrente). „Alla Città di Londra“ Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, rosniki za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in razni paletotovi. Obleke za dom in delo. Delavski obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pripravljeno). Specialiteta: blago tu- in inozemskih evrov. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši metodi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah